

Verksamhetsberättelse Bengtsforstraktens hembygdsförening 2023

Styrelsen har under året bestått av

Ordförande: Anna Granlund

Vice ordförande: Stefan Augustsson

Sekreterare: Tomas Torbjörnsson

Kassör: Gaby Karlsson Hain

Ledamot: Bo Nyqvist

Suppleanter: Göran Skogfelt, Jonathan Bryntesson och Anders Johansson

Adjungerad: Lotta Eurén, ordförande Halmens hus och Pirjo Josefsson, Symamsellerna

Anställd under året: Annika Torstensson, husfru, som valde att gå i pension den 1 april i år.
Barbro Engdahl, ekonom motsvarande 10 procent.

Under året har 13 styrelsemöten genomförts.

Föreningens verksamhet består av tre delar: Hembygdsföreningen, Västsveriges största friluftsmuseum och vandrarhem. Till föreningen finns tre studiecirklar knuta: Symamsellerna och Träkarlarna samt har en Guidegrupp etablerats under året.

Hembygdsföreningen

Under året har 44 nya medlemmar anslutit sig till föreningen som nu har en matrikel som består av totalt 435 medlemmar.

Arbetsätt

För att genomföra arbeten mellan styrelsemötena har olika arbetsgrupper skapats. En grupp har arbetat med att få igång guidningar i friluftsmuseet, en annan har arbetat med att se över stadgarna, en tredje grupp har arbetat med växtligheten på Gammelgården.

Visionsarbetsgruppen startade 2022 och tillsammans med styrelsen bjöd de in studiecirkelarna och valberedningen under början av 2023. Vid mötet bjöds även på traditionsenlig Klengås och go'fika. Syftet var att lära och få ta del av föreningens verksamhet genom åren så väl som att samla in idéer om vad föreningen bör arbeta med kommande år.

Vision och fokusområden

Styrelsen beslutade senare om en vision för förening med åtta prioriterade områden för åren 2023-2027. Visionen lyder: *Liv på berget*. Syftet är att åter locka besökare till Gammelgården, fler medlemmar och att på sikt även locka framtidens besökare. De åtta fokusområdena utgår från föreningens tre olika verksamheter och handlar om: information, kurser, evenemang, samarbete, bemanning, föreningen, bidrag och ekonomi.

Med utgångspunkt i fokusområdena har föreningen arbetat aktivt med att uppdatera sin hemsida (gammelgarden.com). Aktiviteten har även ökat på föreningens Facebook-konton för att i större omfattning berätta om vad som är på gång och vad som händer i föreningen

(Bengtsforstraktens hembygdsförening och Friluftsmuseet Gammelgården i Bengtsfors). Vi har även gjort det enklare att bli medlem i föreningen genom ett formulär på hemsidan.

Med utgångspunkt i fokusområdena har styrelsen i år också utsett en kassör, tagit fram ekonomiska rutiner för föreningens verksamhet och har med stöd av revisorer och ekonomiansvarig fått en utbildning om de olika ekonomiska rapporterna för att kunna följa verksamheten. Föreningens avtal har även ägnats fokus och har setts över under året.

Som stöd för föreningens samling har en policy för gåvor och ett gåvobrev tagits fram och fastställts av styrelsen.

Ökad samverkan på Majberget

I mitten av sommaren arrangerades Kulturdagen på Majberget i samverkan med Halmens hus som en del av Bengtsfors kommuns Kulturvecka. Vädret visade sig från sin finaste sida och nära 600 personer lockades till berget. Här visade föreningen bland annat upp stugorna och hur man kokar tjärddal. Det fanns även en lokal matmarknad, barnaktiviteter och lokal mat. Detta är en av aktiviteterna som är ett resultat av ökad samverkan mellan aktörerna på Majberget. Föreningen har även ett fungerande samarbete med Studieförbundet Sensus, vilket varit en förutsättning för de arrangemang som genomförts under sommaren. Totalt har 20 av 22 planerade aktiviteter genomförts under året i samverkan med Sensus.

Stöd och bidrag

Föreningen har även ansökt om medel från olika bidragsgivare och fonder under året, även om alla inte alla ansökningar lett till positiva besked. Inför Kulturdagen ansöktes medel från Kulturens kapillärer och bidrag från Riksantikvarieämbetet söktes för att anlägga en tillgänglighetsanpassad väg från övre parkeringen till friluftsparken. Båda ansökningarna avlogs. Föreningen har även ansökt om och fått energieffektiviseringsbidrag från Bengtsfors kommun i syfte att minska värmeförlusten genom ytterdörren på Gula huset. Bidrag har även sökts och erhållits från Bengtsfors kommun och Dalslands Sparbank med 200 000 kronor vardera. Under året har även betydande gåvor inkommit från såväl privatpersoner som organisationer. För detta vill föreningen framföra ett stort tack.

I samband med Dalslands fornminnes- och hembygdsförenings höstkonferens var föreningen inbjuden om att berätta om sin verksamhet detta händelserika år.

Friluftsmuseet

Evenemang och aktiviteter

I april genomfördes en välbesökt städdag och då väcktes museiparken upp ur sin vinterdvala. Att parken är så fin och välskött har vi föreningens fantastiska träkarlar att tacka för. Det är härligt att se hur välbesökt parken är av besökare som vill ta del av stugorna, promenera, njuta av den fina utsikten eller slå sig ner en stund för att njuta av lite fika. Vi vill även rikta ett särskilt tack till alla som hjälper oss hålla rent i parken genom att plocka och kasta skräp på avsedda ställen.

Äggjakt

Årets första arrangemang var påskens äggjakt som vände sig till barn och som arrangerades tillsammans med Halmens hus med sponsring från ICA och Bengtsfors kommun.

Guider och guidehandbok

I slutet av juni gick föreningen ut via sociala medier med en intresseanmälan om att guida på Gammelgården. 12 personer anmälde sitt intresse och en vecka senare genomfördes en informationsträff. Med hjälp av enskilda medlemmars kunskaper och informationen som finns i föreningen sattes en guidehandbok ihop. En studiecirkel med nio guider var därmed sammansatt i samverkan med Sensus. Fem förbokade gruppguidningar har genomförts under sommaren. 25 guidningar var schemalagda där den om vilka kunde dyka upp med varierat deltagande. Alla utom 6 guidningar har kunnat genomföras.

Tillvarata och vårda traditioner

En av föreningens verksamheter är att hålla samlingarna tillgängliga för allmänheten och att samverka med bland annat studieförbund. Under två tillfällen har föreningen lånat ut tidstypiska kläder som visats upp i samband med studieförbundet Sensus 50- respektive 60-talskvällar. Ett annat av föreningens syften är att tillvarata och vårda traditioner. Under sommaren har det varit möjligt för barn att lära sig mer om hur man lekte för 100 år sedan. Sjunga barnsånger, bygga insektshotell och gå på skattjakt är andra barnaktiviteter som arrangerats i parken under sommaren.

Upprustad örträdgård

Utanför Missionshuset har Birgitta Hellman ordnat så att den lilla örträdgården, *Kyrkkosten*, återigen kommit i ordning och har försetts med tydliga skyltar och information. I september höll Lisbeth Almark och Birgitta Hellman tillsammans en föreläsning i Missionshuset på temat *Örtdoft för kropp och själ*.

Sång, musik och föreläsningar

Missionshuset har under sommaren används för gudstjänst, sång, musik och föreläsningar. Inför framträdandena har träkarlarna varit vänliga och hjälpt till med eldning så att det varit varmt och gott i lokalen. Flest besökare lockade föreläsningen med Leif Isberg på temat *Farligt nära. Dalsland under beredskapsåren 1940-1945 i Dalsland*. Under säsongen har även toner kunnat höras från gospel, schlager, läsarsånger, från gryning till skymning så väl som akustisk gitarrmusik.

Musik har även hörts från Gammelgårdens utomhusscen. Flest besökare, med över 120 personer, lockade sommarens första konsert när det var rock-, pop- och dansbandskväll med fem olika band som stod på programmet. 60-talslåtar med allsång lockade näst flest besökare en ljummen julkväll. Teaterföreställningen *Skrönor och skrån* så väl som Ukulelevännernas framträdanden flyttades in i Röda ladan på grund av regntunga skyar.

Ny promenadstig

Under året har samverkan fortsatt att utvecklas med grannarna på Majberget. Föreningen tillsammans med grannarna gladdes särskilt när den nya promenadstigen, *Majbergsstigen*, färdigställdes av Bengtsfors kommun. Tanken är att stigen ska knyta an till den så kallade strandpromenaden.

Birgits Berså

I september invigdes Birgits Berså mellan vandrarhemsbyggnaderna i närvaro av Stig Johansson och hans barn med familjer. Bersån består av skiffer, bondsyren och trämöbler, allt byggt, odat och anlagt av föreningens träkarlar. Bersån är ett resultat av minnesgåvan föreningen fick i samband med att Stigs fru, Birgit, gick ur tiden. I samband med invigningen överlämnade även Halmens hus ett fint blomsterarrangemang till föreningen.

Vandrarhemmet

Den dagliga driften av vandrarhemmet har skötts av husfrun, som den 1 april valde att gå i pension och har därefter tackades av genom både gåva och blomma från föreningen.

Arrendator

Sommaren 2023, juni till och med september, arrenderades driften av vandrarhemmet ut till The Dalsland Experience. Samverkan mellan arrendatorn och styrelsen har fungerat bra under hela perioden. Föreningen vill framföra ett särskilt tack för samarbetet och tålamodet när de tillfälliga utrymningsvägarna anordnades och för att arrendatorn drivit verksamheten i så god anda att betyget för vandrarhemmet stigit på den webbsida som används för rumsbokning.

Utrymningsvägar

I början av sommaren förrättades tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor på vandrarhemmet. På grund av nationell, restriktivare tolkning av kraven bedömdes utrymningsvägarna inte vara tillfredställande. Två nya utrymningstrappor behövde sättas upp. Vidare behövdes belysning i utrymningsvägarna och utrymningsplaner i boenderummen. Under tiden kunde endast fem av 15 rum användas. Tack vare arrendator, fastighetsansvarig, lokala entreprenörer, myndigheter och Västra Götalandsregionen var det möjligt att öppna vandrarhemmet med tillfälliga utrymningstrappor. Föreningen har emottagit betydande gåvor från privatpersoner så väl som organisationer med målet att kunna ha permanenta utrymningsvägar klara inför säsongen 2024. Detta är vi mycket tacksamma för.

Energieffektivisering

Under året har energieffektiviseringsarbetet fortsatt med föreningens fastighetsansvarige i spetsen. Efter bland annat en energibesiktning har föreningen fått tips på åtgärder för att sänka energiförbrukningen och därmed kostnaderna. Exempelvis har Bruna huset ställts av under lågsäsong, duschmunstycken har bytts ut till mindre vattenförbrukande, temperaturen har sänkts i Gula huset med bibehållen komfort och varmvattenberedningen sker smartare. Detta har sammantaget inneburit en minskad beräknad årsförbrukning av el med drygt 60 procent.

- - -

Vi vill på detta sätt rikta ett särskilt tack till alla de som valt att engagera sig i föreningen under året genom någon av studiecirkelarna, de olika evenemangen, lotterierna, genom ekonomiska gåvor och olika arbetsinsatser samt insatserna i anslutning till vandrarhemmet. Tack för allt ert stöd.

Vi vill även skänka en tanke till valberedningens ledamot Jan Andersson som under året lämnade oss.

Anna Granlund

Tomas Torbjörnsson

Gaby Karlsson Hain

Stefan Augustsson

Bo Nyqvist